

Előzetési feltételek:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre . . . 3 " — "
Negyedévre 1 " 50 "
Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:

4 hasábos pótírsor 5 kr.
Nyilttérben . . . 20 kr.
Bélyegdíj egyes hirdetésekénél . . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
Főter 5. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
Szerdán és Szombaton.

Kéziratok:
Vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal:
VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű pérsék hirdetések és reklamátiók ide intézendők.

Társadalmi életünkből.

Minden lépés azt mutatja, hogy a mi társadalmunk itt — nem egészséges.

Bizonyára beteg.

Bármely közügyet vegyünk, bármely társas időtöltés rendeztessék, — szomorúan tapasztaljuk, hogy az el-sőt nem támogatják sokan, mert oly emberek állanak annak élén, a kikkel egy tálból cseresnyét enni nem akarnak; a másikba pedig meg nem jelennek, mert Zerushé is ott lesz stb.

Szóval azt akarják megmutatni, hogy a közügy megbukik nélkülök; a társaskör pedig nem „fényes“, nem látogatott, ha ők részt venni vonakodnak.

Semmi kétség, hogy az ily nemű megbakolás az ügynek ártalmára van, de a szigorú ítélet azok fejére, háramol, a kik félműveltség okozta bornirtság, félszegség, kicsinyes privát érdek stb. következtében minden szép, nemes és üdvös ügyet megölni ohajtanak.

S ha elérék czéljukat — van öröm, mintha gyermekük boldogulását látnák.

Ez nem élet cél; ez nem emberi hivatás; mert ember azért van a földön, hogy jót tegyen, emelje a közügyeket s hasson a közcélok előmozdítására.

Azt hiszem isten nem gonosz lelkekül teremtett ide bennünket, hogy ott, a hol jót látunk, hamar tüssük le.

Ha sokan így fogják fel élet-hivatásukat, sajnálattal térünk e kérdés után napi rendre.

Közös erővel sokat lehet kivívni s egyetértésben kellemes az élet — éljünk úgy.

(—)

— A mohamedán felkelők pacifikálására küldött orosz-török bizottság Stanimika mellett érkezett a fölkelők vezáreivel, de ezek nem hajlandok engedni s kijelentették, hogy addig lenom teszik a fegyvert, míg az oroszok török területen vannak. Az oroszok egyelőre kivégzésekkel igyekeznek boszut állani; Drinápolyban a főhadparancsnok rendeletére 65 fölkelő, ezek közt sok pomák, de még cserkesz, arnanta és két görög is a haditörvény-szék által halálra ítéltetett és kötél által kivégeztetett, csak egy tizenöt éves subancz nyert kegyelmet. Alkalinál és Caruibrodnál szerb katonai portyázókat egy pirot Balkánból jövő felkelő csapat megtámadta és részint Szofiába, zészint Sarkőjbe üzte.

— Londonból távirják: Az Indiából érkező csapatok rendeltetési helyét a legnagyobb titokban tartják, az erre vonatkozó hírlapi közlések épen nem

hitelesek. A szeptérvári békés hírek nem oszlatják el a bizalmatlanságot s a hadikészületek tovább folynak. Egy angol nagykövet — sir Elliot — közelebb így vyilatkozott: „Sokáig tart, míg fölfegyverkezünk; de ha egyszer fölfegyverkezünk, még tovább tart, míg lefegyverkezünk.

— A közlekedési miniszter a napokban egy — ismételve fölmerült helytelen intézkedések folytán szükségessé vált körrendeletet fog kikocsátani a belvizek rendezése s a vízművek szabályozása tárgyában.

— Oroszország újabb hadikészületeiről ismét sürün érkeznek tudósítások, nagyon nem egyezve a diplomacia békés reményeivel. A romániai vaspályák igazgatósága parancsot kapott, hogy esapatszálításokra 90 vonatot rendezzen be, minden napra nyolcat. Griljakovo faluban Odessa közelében nagy tűzérpártot állítanak össze. A Bugnál, Nikolajev közelében nagy fegyverraktárakat emelnek. Odessa és Akkerman közt három nagy sáttortábor alakítanak, melyekben az első osztályú opolesenye (honvédség) fogja gyakorlatait tartani. A kormány nagyban vásároltatja a lovat és kocsit; eddig 7000 ló és 2500 kocsit van Odessában. Az ottani vasúti főnökség parancsot kapott, hogy a legrövidebb idő alatt katonai célokra nagy kocsiparkot vonjon össze. Az ujonnan alakított tizenkét gyaloghadosztályból hármát és pedig az 5. 6. és 7. számú akarják teljesen hadi készütségben Romániába szállítani. A honvédség egyenruhája kész s mozgósítási költségei már minden kormánykészen pénztárban készen vannak. Az odessai helyőrség tisztei utasítottak, hogy egy napra se távozzanak többé a városból. — Román-Bessarabiát a X. hadtest egy hadosztálya s 18 szotnya kozák tartja megszállva. Kilia, Ismail és Reni dunai városokat az oroszok megszeresítették. Mindez eléggé mutatja, hogy az oroszok nem hisznek a békés megoldásban. Az itt jelzett készülődések nagy része nem annyira Anglia, mint Ausztria-Magyarország ellen van intézve.

Iparosságunk ügyében.

Iparmühelyek létesítése s az ipari szakoktatás fejlesztése körül, a közoktatásügyi miniszter ur, ki jelenleg a földmiv.-ipar és keresk. ügyeket is vezeti, a mult év folytán jelentékeny intézkedéseket tett, melyek közül kiemeljük a következőket. Mi az iparos szakoktatás ügyét illeti, az elméleti iparoktatás szervezete még nem valósíthatott meg, s elsőben is a törvényhozásnak kell a felett határoznia, hogy az iparos államokban gyakorlatilag alkalmazott rendszerek melyikét választja. Ezen rendszerek következők: a) az ipari iskolákkal összekötött gyakorló mühelyek, b) az önálló mühelyek s c) az iparmuzeumokkal összekötött tanmühelyek. Az első például Prágában és Bécsben, a második a külföld több helyén, a harmadik Münchenben, Drezdában stb. divik nagy sikerrel. — Nálunk a három fentebbi közül az iparmuzeu-

mokkal egybe kapcsolt tanmühelyek felállításának, vagyis az orsz. iparmuzeum mellett egy ily iskola létesítésének rendszere mellett nyilatkozik a közoktatásügyi miniszterium. Menyiben azonban egy ily tanmühely csakis az elméleti iparosoktatás rendezésének befejezte után létesíthető s annak felállítása több időt és költséget igényel, a jelzett térer a működés megkezdése pedig elodázhatlanul szükséges, — az ipari célokra megszavazott dotatív határain belül egyelőre nem marad más hátra mint néhány kijelölt iparágra előbb tanerőket képezni s ezen tanerőkkel az önálló tanmühelyek felállítását megkísérteni. A kezdeményező lépések pedig e térer már évek előtt megtették. Allami költségen jelesebb ifjak a kötszövészet, vászonfém-, fa-és fonalfestészeti iparágak tanulmányozására külföldre kiküldettek. Ezek részben még maig is külföldön tartózkodnak, míg mások a már megnyitott ipar-tanmühelyek vezetésében eredménytel működnek.

Az egyes alkotások közül kifejtett tevékenység jelen stadiuma nevezetesen immár az, hogy a felvidéken Kassán harisnya- és rövidárak kötszövészeti tanmühely van felállítva. A mi a vászonipart illeti, e tekintetben a Szepesség és Székelyföld mutat fel eredményt és pedig ez utóbbi helyen az iparos oktatást és házi-ipart terjesztő egyesület hatékony működése folytán. A fa-ipar terjesztésére továbbá: külföldön képzett szakfériak hozattak be az országba, így létesítették a Zay-ugróci, a znio-váralyai, rímaszombati homonnai és kézdí-vásárhelyi műmetszészeti tanmühelyek, továbbá a körmőci és zágonyi gyermekjátékszer-tanmühelyek, és somorján a kosárfonoda. A fémipar érdekeben Hegedüs Sándor gépész mérnök államköltségen most időz a külföldön, tanulmányokat tenni, míg végre a szabóiparra nézve a miniszter ur megjegyzi: hogy egy szabó szakiskolának, illetőleg mintamühelynek czélba vott felállítását a hazánkban egyáltalán, de főleg a fővárosban hanyatlásnak indult szabóipar megmentése sürgősen követeli. Míg ugyan is a 60-as évek elején kész ruhaneműek hazánkból keletre 4—5 millió forintnyi értékben kivetettek, újabb időben ezen kivitel az említett értéknek alig 10 százalékára szállott, sőt a mi sokkal szomoritobb, a hazai szabóipar még a honi szükséglet fedezésében se képes már a bécsi versenyével szemben megállni. Ebben mindenesetre része van annak is, hogy nincs kellő számú képzett olcsó munkaerőnk, s az ege-tő szükségün hamar segíteni kell.

Az ipari célokra 1877-re engedélyezett hiteltől a budapesti iparoskolát a miniszterium 6000 frt segélyben, az országos nőiparegyület által alapított iparos kézimunka tanító-nőképezde és kézimunka-iskolát 6000 frt, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által felállított ipar iskolákat 1500 frt, a pozsonyi házi-ipart és iparos szakoktatást terjesztő együletet 5000 frt, felső magyarországi házi-ipart és iparos szakoktatást terjesztő soproni egyesület által felállított ipariskolát pedig 500 frt segélyben részesítette, ellenben az elsőnek fentartása 8222 frtba,

a másodiké 8036 frtba, a harmadiké 3130 frtba, a negyediké 19.702 frtba, az ötödiké 1400 frtba s az utolsó helyen említett iskoláé 2033 frtba kerül. Az iparosoktatás előmozdításának czéljaival járó kiadások terheit tehát hazánkban eddigelé nagyobrszben a társadalom viseli; de hogy ezt kielégítőnek nem mondhatjuk, mutatják iparosságunk általános hiányai, mikép ipartermelésünk, sem mennyiségre sem minőségre nézve nem kielégítő, a legszükségeseb tárgyakat illetőleg sem.

POLITIKAI HIREK.

Az oroszok San-Stefano környékén, két kilométer távolságra a török vonaloktól, negyven nehéz kaliberű ágyut állítottak fel. San-Stefanoban csak az orosz főhadiszállás marad, a csapatok mind a környéken táboroznak. Az oroszok egyuttal a Bujukdere mögötti magaslatok irányában is tesznek mozdulatokat. A törökök megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy biztosítsák magukat a meglepetések ellen. Várna, Batum és Sumla kiürítését illetőleg a törökök nem mutatnak engedékenységet.

A legkiválóbb blackburni gyárosok visszautasítják a lordmajor által javasolt transactiót és ragaszkodnak első elhatározásukhoz. Attól tartanak, hogy újabb zavargások fognak történni, ha ezen határozat köztudomásra jut. — A hir, hogy lord Russel meghalt, valótlan; a lord egy kissé jobban érzi magát. Readingben a liberalis párti Palmer választatott képviselőnek.

A legtöbb lap a legnagyobb meglepéssel szól az „Ag. Russe“ cikkéről és a béke kilátásait sokkal jobbknak tartja. A „Standard“ igen békés cikket ír, és azt tartja a leglényegesebb nyereségnek, hogy Oroszország hajlandó elismerni Anglia jogát résztvenni a keleti kérdés megoldásában. A „Morning Post“ óva int a tul-optimista nézetektől. A „Daily Telegraph“ megjegyzi, hogy a Neva partjáról hangzó béke ígéretek nem egyeztetetők össze a Konstantinápoly előtti harcias tüneményekkel. A „Daily News“ jelenti Konstantinápolyból, május 15-éről: Tottleben tábornok a portának jegyzéket küldött, melyben követeli Sumla, Várna és Batum kiürítését, a maslaki tábor felosztását és az engedélyt Bujukderet megszállhatni. A minisztertanács, melyen több tábornok vett részt, a szultán elnöklete alatt megvitatta az oroszok követeléseit. Ma újabb tanácskozás lesz erről. A porta alkalmasint nem fog engedni.

A „Pol. Corr.“ egy Galacból nyert hire szerint ott egy orosz tá-

bornok alkudozik a bender-galaci vasúttal csapatok szállítása végett, illetőleg, hogy az e vonalon érkezendő orosz csapatok Gyurgyevoba szállitassanak. A galaci orosz helyőrség mintegy 8000 főnyi. — Jassyból jelentik egyidejűleg: az itteni vasuti kezeléség és az orosz hadparancsnokság között létrejött megegyezés szerint naponta 9 vonattal orosz csapatok szállitotnak a Duna felé. Több hajó, mely San-Stefanoban szállitott volna hadiszereket, parancsot kapott, hogy Gyurgyevoba vigye terhét. Jassyban egy újabb sebesült szállító-train vonult kuresztül.

A „Pol.Corr.” 18. kelettel jelenti Athenből: Soutro tábornok, valamint a többi szabadságotl görög tiszték fegyver alá szólitattak s a határra küldettek. A török csapatok Thessaliából Voloban és Salonichiban hajóra rakattak, hogy részben Boszniába, részben Krétára szállitassanak.

Filipovics tábornok tartománykormányzó ide érkezik a határvidék beutazásából. Mindenfelől ünneplés fogadtatásáról érkeznek jelentések. — A portori-i takarékpénztár csődöt mondott. Ugy hallatszik, hogy a passivák 150 000 forintra rugnak.

Az orosz csapatoknak Konstantinápoly környékén való mozdulatai egyre tartanak, de nem közeledtek a török vonalokhoz. — Drinápoly orosz helyőrsége egészségi okokból leszállitott, s csapatok a környéken helyeztetek el. — A Rhodope terület pacifikálására kiküldött bizottság működése, úgy látszik, még nem vezetett eredményre. — A persa követ Szentpétervárra utazott. — Az irmidangi angol flotta Turlában fog horgonyozni.

Erzerumból jelentik, hogy ott kitért a cholera. A török fölkelők az elfoglalt Trajanszorost erődítik s elvágják a ruméliai muszka hadsereg útját hazafelé. A rhodophegységi fölkelők egyesültek a pomákokkal és most közösen folytatják működésüket.

Philippopoli jelentések szerint fegyveres bolgárok megtámadják a

békés polgárokat és a muszkák azt meg nem akadályozzák.

A fejedelem egy ukáza folytán újra mozgosittatik a drinai hadtest. A „Berliner Tageblatt”-nak sürgönyözik Bécsből: Hiteles forrásból megerősítik, hogy a német követek az illető kormányoknál a merénylet alkalmából lépéseket tettek, vajjon nem lehetne közösen akciót kifejteni a szocial-demokracia ellen. Itt hajlandók e kérdés közös megvitatására. Az illető rendszabályokat a német birodalmi kancellár fogja fogalmazni és indítványba hozni. Hiteles bukaresti jelentések szerint a muszka-oláh viszály oly formát ölt, hogy a katosztrofa kitérőse bizonyosnak látszik. A kormány tudja, hogy Muszkaország valami meglepetésekre tesz előkészületeket.

Bismark a császár köszönetét fejezte a szerencsekívánattért, melyet a pápa a merénylet alkalmából Berlinbe intézett. A legnagyobb erélyvel folytatják.

Szt-Pétervár a gyűjtést egy önkéntes flottára. A czár és czárné a czélra egy milliot, a tronörökös egy milliot a többi nagy herezeg 100—100,000, Suvaloff gróf 5000 rubelt adományozott.

Az állam és egyház köztiháboru Németországban újra kitért, mivel a német kormány megszüntette a kiegyenlítés iránt folytatott tárgyalásokat. Ennélfogva Rómából utasítást kapott a németországi papság hogy a német kormánytól semminek javadalmazást se fogadjon el. Csernajeft tábornok az india ellen küldendő sereg parancsnokává neveztetett ki. Ujabb 48 zászlóalj gyalogság, 25 lovas ezred és 8 tüzérdandár szervezése rendeltetett el. A román Besarabiát megszállta a tizedik muszka hadtest. A muszka előhadak megtámadták a románokat az Olt folyó vonaláról s azt megszállták. A román hadak kardesapás nélkül hagyták el a vonalat.

A Vilmos császár ellen elkövetett merényletről.

Vilmos császár fél négykor jött a brandenburgi kaputól kocsiban; mellette leánya a badeni nagyhercegné ült. Egyszer jobb felől az unter den Linden 6. és 7. számú háza a Reichenheim ház s az orosz nagykövetség közt két lövés történt melyeket szürke ruhás, magas, szikár 17—18 éves kinézésű fiatal ember lött. Az illető azonnal elfutott szaladás közben még egyett löve a levegőbe. Egy öreges ember kiragadta kezéből a revolvert; a tettes tovább szaladt az uteza szembe levő oldalára, de a hársfa-sorban az üldöző közönség elfogja s kétségbe eset ellenállása dacára, fogva tartja őt, míg rendőrök jönnek.

Hödel az első kihallgatás után a Stadtvoigteiba viték s nehéz vasra verték. Ekkor még azt mondta. „Gyilkos vagyok-e én, vagy gyilkosnak látszam-e, hogy így megbilincselnek? Nem szaladok én el! Másnap már meg puhult és sirt is.

Az első kihallgatáson — írja a N. Z. — Hödel azt vallotta, hogy anarchista s magát akarta meglőni. De a kihallgatott tanuk látták, hogy rálőtt a császárra. Revolverie hatlövétü volt s még két éles töltés maradt benne mert a negyedik lövést üldözőire sütötte. Krüger munkást, kine! teljes ártatlansága bizonyult, szabadon bocsátották. Krüger ugyanis, mikor a nép szét akarta tépni a gyilkost azt kiáltotta: Ne üssétek úgy, ugyanis megkapja büntetését.

Egy szemtanu még ezeket beszéli: Én véletlenül az első pillanattól kezdve láttam a merényletvetőt, mikor először lött nem a hársfa-sétány mellett állott, hanem a járda tulsó oldalán. Innen futott aztán a kocsikörül a rácsozathoz, hogy keresztül bujjon. Itt először egy gyermeket vivő asszony fogta kabátszárnnyon. Rálőtt. A golyó úgy látszik surolta az asszonyt, mire az elbocsátotta a gyilkost. De ekkor már

ott volt a császár vadássza ki megfogta s a rendőrök csak nehezen menthették meg a közönség dühétől.

Vilmos császár, mikor a merénylet után a palotába ért, ezt mondta: „A hársak alatt löttek rám-e vagy másra nem tudom; de sértetlen vagyok.” Este pedig az udvari ebédre gyűlt társaság előtt így nyilatkozott: „Nem értem, mit akarnak tőlem, s miért tör életem ellen egy ismeretlen ember. Hiszen én nem adtam okat gyűlölségre.”

Az első pillanatban, mikor a lövés történt Vilmos császár meglepetve nézett körül; azután, mikor észrevette, hogy ez merénylet volt arca elhalványult. Meglátszott rajta hogy mélyen meg van rendülve. Láttá, hogy vadássza miként fogta meg a gyilkost, s aztán megparancsolta a kocsisnak, hogy gyorsan hajtson a palotába. Hödel tagadja, hogy a császárt meg akarta löni, de ellene nyolcz tanu vallván, elítéltetése bizonyosnak vehető.

Törvénytörési Csarnok.

„Addig jár a korsó a kutra, mig nyaka szakad” e példabeszéd az „Egyetértés hazafiságtól duzzadó” egyik munkatársán — ha nem is a példabeszéd szoros értelmében, de annyiban beteljesült, hogy a becsületben való gázolás büntetlen nem maradt, a mennyiben a budapesti eskütszék Scheffer Lászlót, az Egyetértés m. évi december 21-én megjelent „Verhovai el van fogva” című pizkos cikkért — elítélte. A vádló Kozma Sándor kir. főügyész volt, védőként Komjáti Béla szerepelt. De idézzük a vád tárgyát képező cikk azon részét, mely a rágalmak összehalmozásában páratlan.

„Tisza Kálmán, a reakció büzhödött légkörében felnevekedett kozák hetman, megmutatja a világnak, hogy még övé a hatalom.”

Kielégítette bosszuját! A közmegegyezés átkait ellensúlyozzák lelkeében a kielégített bosszuérzett kéjei.

„A börtön falai közt ül az, ki szakadatlan tépdeste le az álarcot a nemzet bolondító képmutatóiról, ki böneinek egész meztelenségében mu-

TÁRCZA

OROSZORSZÁG ÉS AZ Ó VILÁG.

(„L'Homme”-ből.)

— Herzen G. után: Tussai G. —
(Folytatás.)

Állithatjuk-e ezt bizonyosan a szláv világról? Mi ez a szláv világ? Mit akar e néma világ, mely végig élte a századokat a népvándorlástól napjainkig, folytonos félrevonult helyzetben, a nélkül, hogy fogait megnyitotta volna?

Különösen egy világ, mely sem Európával, sem Azsival nem csinált közös ügyet.

Európa katolikus, a kelet muzulmán lesz, lakóik pedig szláv-görögök lesznek.

Európa keresztes háborut visel, — a szlávok otthon maradnak.

Európa kifejti a felidusmust, nagy városokat, a romai jogra, germán törvényekre alapított törvényho-

zást; a művelt Európa protestans, szabadelvű, parlamentarizmus, forradalmi lesz.

A szlávoknak nincsenek se nagy városaik, se aristocraticus nemességük; nem ismerik a romai jogot, s a különbséget mezei és városi lakos között; inkább szeretik a lakást, s megörzik községi, democraticus, communisticus és patriarchalis intézményeiket.

Ugy tetszik, mintha a népek ideje még nem jött volna el, mintha várnának valamire, mintha status-quo-juk csak ideiglenes lenne.

A szláv államok némelykor egész erővel alakulni kezdenek, kísérletük állandóságot ölt, fejlenek . . . s egyszerre csak szétmegy minden, a nélkül, hogy az ember értené miért.

A Volga és Elbe partjaitól az Adriáig és Archipelagusig terjedő szlávok még csak kezdet fogni se tudnak a közös védelem végett. Egyik rész a németek-, másik a törökök csapásai alatt vész el. Egy harmadik fajt a Pannoniát elválasztó nép-

ség hódít meg, s Oroszország nagy része sokáig nyögött mongol iga alatt.

Csak lengyelország volt független, és erős; de ez nem is volt annyira szláv, mint a többi, hanem catholikus. S a catholicismus merő ellenléte a szláv szellemnek. Mindnyájan emlékezhetünk hogy szlávok támadták meg először a papizmust.

Lengyelország tehát a nemzeti egység megszakasztása-, s Nyugozhoz közeledése által megörzvé függetlenségét.

A többi — szintén független — szláv nem alkotott szervezett államot; bizonyos himbáló, határozatlan kormány alatt nem álló volt társadalmi életükben. Nem ismerék semmit, mi a szláv jellemmel öszhangzóbb volna, mint Kisoroszország állapota a kiewikortól I. Péterig. E köztársaság a XIII-ik századtól a XVIII-ig tartotta folytonosan véde magát a moscovitáktól, lengyelektől, törököktől, és krimi tatároktól. Ukrafiában, mint Montenegróban, Szerbiában, mint Ilyárbani és Dalmatiában a szláv szel-

lem elég tiszta jeleket mutatott fel vágyaira nézve; — semmi politikai forma.

De valahára mégis át kellett menni az erős állam alkotásán, csoportosulni, összpontosulni kellett, elhagyva a kozák élet szabadságát, s a községi élet örök álmát.

Oroszországban már a XIV-ik század táján képződött egy központja, mely felé az állam különböző részei húzódnak, és jegecesednek: ez Moszkau. S a mint központi városi minőségében megjelenik, fel is veszi az orthodox szláv világ fővárosának szerepét.

Moszkauban képződött a czárok byzanczi, és keleti absolutismusa; általa veszett el a nép utolsó szabadsága. Az állam eszméjének minden fölládoztatott, s ezért minden egyenlősítettik, meghajlik.

Novgorod — nagy és szabad város — élő szemrehányás volt a czárok ujon szült városára nézve, Moszkau vérszomjas kegyetlenséggel.

tatta be a világnak a leghitványabb politika leghitványabb emberét.

Eljött a várva-várt perc, hogy hatalmát éreztesse Tisza Kálmán iz-zal, ki bátran szemébe mondta, hogy hazugság minden szava, gazság minden tette.

„Ördögi bosszu műve úgy van kidolgozva, hogy jobban csak egy más Tisza Kálmán dolgozhatná ki. A választások közelednek, el kell tenni láb alól azt, ki árthatna a leg-megbélyegzettebb politika további uralmának. A bosszu mű végrehaj-tása is ördögileg nagyszerű.”

„A gaz politikát gaztettek jel-lemzik. A hazug álnokság uralma hazugsággal, álnoksággal csalta börtönbe az általuk annyira rettegett Verhovayt.”

„Figyelmeztetjük Budapest pol-gárait, hogy gondoskodjanak szemé-lyes szabadságuk védelméről az erő-szak ellen, mert Tisza Kálmán még él és uralkodik.”

Scheffer László beismerte, hogy az incziminált cikket ő írta, minek következtében felelősséget őt terhel-vén a sentenzia reá ki is monda-tott, mely következőleg szöli „Scheffer László, a sajtóvétség által elkövetett rágalmasban bíróság is vétkesnek mondatik és egy évi fogságra és 500 forint pészbürrágra marasztaltatik.” Vádlott felebbezett.

Levelezés.

Torda, Május 18-án. 1878.

Tisztelt Szerkesztő ur!

A helybéli olvasó-nő-egylet mai napon tartá meg tisztújításos nagy-gyűlést, szép számban össze gyűlt részvényes tagjai jelenlétében. — El-nök Puhl Ignác né ő nsága miután a gyűlést megnyitotta, a múlt évben tartott több rendbéli gyűlések jegyző könyveit felolvastatta, — a könyv és pénztár e hó 13-án történt meg-vizsgálásáról, s azok kedvező állásá-ról jelentést tett, — pénztárnok Barla József né urhölgy által beadott múlt 1877-ik évről szerkesztett nő-egyleti

s legkisebb lelkifurdalás nélkül sem-misíté meg vetélytársát.

S midőn egész Oroszország lá-bainál, volt akkor Varsóval állt szem-től-szembe.

E két vetélytárs harcza hossza-san tartott, s csak egy más korban végződött. Egy perczig Lengyelor-szág került felül. Moszkau hátrált, Ulászló, Sigmond lengyel király fia Oroszország királyává lett. A Ruvik-ház kihalt, s Moszkauban lengyel tábornokok, s kozák Hetmanok ural-kodtak.

Ekkor egy mérsáros szavára az egész nép föllázad, s Lengyelország kénytelen elhagyni Moszkaut, s az orosz földet.

S ezután Moszkau nem tudá mit tegyen, talpra állított erejével. A fe-ladat nem késett: a hol sok az erő, alkalmazás tere is mindig fölmerül.

(Folyt. köv.)

pénztári számadás, Damokos Antal né vál. tag ő nsága elnöklete alatt ki-küldöt bizottság által megvizsgáltat-ván, az a gyűlés folyama alatt tett jelentés szerint helyesnek találtatott, minek folytán pénztárnok Barla Jó-zsef né urhölgy a nagygyűlés hálás elis-merése nyilvánítása, és éljenzések közt, a múlt 1877-ik évi számadás terhe alól felmentetett. — Ezen elő-zmények után elnök ő nsága igen szép szavakban köszönetét nyilvánítá a választmányi és részvényes tagok-nak, hogy őtet ezen szép és kellemes hivatásában, melyet 27 év óta sze-rencés viselni újabb, meg újabb tá-mogatokra telt a részvényesek sorai-ban, miáltal lehetővé tétetett az egy-let érdekeit előmozdítani. — Felidézi továbbá a szabályokat melyek értel-mében minden 3-ik évben a nő-egy-let tisztviselői új választás alá esnek, — ugyan azért a választás tartamá-ra, miután Lendvai József né ő nsá-gát, mint egy idősebb vál. tagot fel-kérte volna elnöki hivataláról le mon-dott. — Alig foglalta el helyettes elnök helyét, azonnal megindultak az őszinte egyhangú kérések, hogy a szeretve tisztelt elnök, térjen visz-sza állására, foglalja el elnöki szé-két és kormányozza a nő-egyletet oly sikerduson, mint azt tevő 27 hosszú év lefolyása alatt. — Ezen őszinte szívből eredett kéréseknek Puhl Ignác né ő nsága ellent nem álhatva, magasztos érzete által is vonzatván, hogy ezen szép egyletet virágzó állapotában fentartani első munkás lehessen meghajolt, és a nagy-gyűlés hőhajára az elnökséget el-vállalta, jutalmul sokszoros éljenzést nyervén. Ez lett sorsa a választmány-nak, ez a pénz, könyvtárnok és jegy-zőnek, — nem ohajtott senki szemé-lyenkinti választást rendezni, mind-nyajan együttes akarattal felkiáltás utján választatattak meg. Ezen szép egyetértéssel és minden vizsgálódás-tól ment választást azon kedvező eredmény koronázta meg, hogy könyv-tárnok Velits Ödön né ő nsága a he-tenkénti két nap helyet önként fel-ajánlotta, miszerint: a het minden napjain (kivéve az innepeket) dél előtt 10 órától kezdve, este 5 óráig, kész könyvet adni ki a részvényesek számára, fogadja érette az érdeklődő részvényesek szíves köszönetét.

A többek közt még két érdekes határozatot hozott a nagy gyűlés, egyik hogy Julius 7-én a ligetben tánczvigalmat rendez a nő-egylet sa-ját könyvtára javára, melynek ren-dezésének a választmányt bizta meg. Másik: egy „Általános könyvtár jegy-zék“ ki adása, melybe a most nagy számban meg rendelt könyvek czime is bevezetessék szerkesztésével könyv-tárnok nőt bizta meg.

Végül ide igtatom az újjá szer-vezett nő-egylet igazgató választmá-nya névsorát: Elnök Puhl Ignác né, választmányi tagok: Damokos Antal né, Imets Dénes né, Lendvai József né, Miksa Elek né, Nagy Mihály né, Oszt-ian Geróné, Velits Samuné, — pénz-tárnok: Barla József né, könyvtárnok: Velits Ödön né, jegyző: Lengyel Ádám. egy r részvényes tag.

H i r o k .

— Az oltár egylet múlt vasárnap-
ra hirdetett közgyűlése elmaradt a ta-gok részvétlensége miatt. Megkövetelhe-ti az ember, hogy azok, a kik az egy-ház körül minden hatalmat a markukba szezetnek tartani, hogy ott is tevékeny részt vegyenek, a hol egy kis áldozatról van szó; mert rosz hívő az, a ki „befo-lyása“ kedvéért minden féle eszközt felhasznál s mikor egy kis áldozatról van szó akkor azt mondja: „Beszéljen más is.“ A helybéli cath. egyház testü-lete ma a hívő sereg oly részvétlén a templomiak iránt, hogy az embernek a lelke fáj a vallástalansággért.

— Az unitárius ifjuság nyári időtöltése a város berkében pompásan sikerült. Gyönyörű idő, szép közönség jó kedv minden meg volt arra nézve, hogy a multság annak maradjon. A fi-atalság ki is futkosta, vagy kitánczolta magát.

— Mehner Vilmos kiadásában megjelent a Perőfi diszkiadás 5—8 fü-zete; ára egy füzetnek 40 kr; az Ördög fiából megjelent a 27—28 füzet, s hoz-zá „Batyáni utolsó menete“ című olaj-nyomat. Ez utóbinak ára 4 frt. Meg-rendelhetők Volcz és Társa könyvke-reskedésében Tordán.

— Az unitárius középtanoda igazgatósága és ifjúsága által f. hó 19-re rendezett májális alkalmával fel-ülfizetni sziveskzdek: br. Kemény György 5 frt. Sulucz Dénes 1 frt. Imecs Dénes 50 kr. Ambrus Miklós 1 frt. dr. Némethi Gábor 50 kr. Moldován Gergely 1 frt. Osztian Gergely 1 frt. 50 kr. Dul-ló János 50 kr. Karácsoni Sándor 1 frt. Puhl Ignác 1 frt. Fekete Ferenc né 80 kr. Szigethi Sándor 50 kr. Szigethi Miklós 50 kr. Nagy Albert 10 kr. Da-niel József né 50 kr. Szentkirályi Géza 1 frt. Tavasz Miklós 50 kr. Miksa Elek 1 frt dr. Damokos Antal 1 frt. Osztian Kristof 50 kr. Csongvai Béla 1 frt. Timbus Albert 50 kr. Folyovics Albert 50 kr. Csekme Béla 50 kr; mely szíves-ségükért fogadják az igazgatóság és ifjuság hálás köszönetét. — A májália tiszta jövedelme 72 frt. Tordán 1878 május 21-én Derzsi Károly isk. pénz-tárnok.

— Necrolog. Fosztó Ilona Boér Dénesné, Ódön, mint a néhai gyermeke, Romai szt. birodalmi Lovag Dindár Jó-zsef mint testvér, szomorodott szívvél jelentik, hogy a gondos anya, jó testvér és szerető rokon Dindár Cecília Fosztó Károlyné életének 74-ik évében, végel-gyengülés következtében minden szen-vedés nélkül, jobb létre szenderült. Ki-szenvedett tetemei f. hó 21-én délután 4 órakor egy rövid szertartás után Sinfalván a családi sirboltba elhe-lyeztettek. Béke poraira!

— A tordai oltár egylet közgyűlé-se, mely közbejött akadályok miatt múlt vasárnapról elhalasztatott, jövő vasárnap (május 26.) délután a plebania-temp-lomban a vecsernye végeztével fog meg-tartatni. Az egyleti tagok és minden ér-dekeltek tisztelettel felkérnek, hogy eme gyűlésre megjelenni sziveskedjenek Özv. Szentpéteri János né, elnök.

— Alázatosan kérem a szerkesz-tő urat ha e néhány panaszos soraim-nak egy kevés tért sziveskedne enged-ni a lapban, az apró hírek között. — Tudva levőleg ujtordának vannak egy néhány úgy nevezett vasvillás pol-gár ifjai — vagy még jobban mon-dva ágról szakadt semmire kellő utón állók, kik már többször és többeken ga-korolták a kövel való meghajgálást. Da-czára annak hogy az ember a legelső polgári háztól és nem pedig len kores-mából jön haza és mégis ily gaztettet követnek el anélkül, hogy véne az em-ber nekik, de sőt még nem is ösmeri őket. Ez mégis elviselhetlen B. L. *)

*) Ajánljuk e sorokat rendör-ségünk figyelmébe s egyuttal jó volna ha B. L. ur az illetőket megnevezetné.

— Necrolog. Özv. Csipkés Sándor-né szül: Csegezi Katalin a maga s már csak egyetlen gyermeke: Ilka — s fér-je Létai Máté s gyermekei: Gyula, La-jos es Gábor, úgy testvérei és rokanai nevében megrendült szívvél jelenti sze-retett leányának s illetőleg a kedves testvér s rokon Csipkés Bertá-nak folyó hó 20-án délután 2 órakor életének 25-ik évében alig 4 napi rohamos betegség után történt rendkívül váratlan kimul-tát. — Az üdverült földi részei f. hó 22-én d. u. 3 órakor tétetnek le kopor-só mellett tartandó ima után a család-sirboltba. Lelkének üdv! Béke hanvain! Aranyos-Rákoson, május 20-án 1878.

— A tordai önkéntes tűzoltó egylet saját pénztára javára a Szécs-nyi ligetben Junius 10-én zártkörű tánc-mulatságot rendez. Kezdeté d: u 4 óra-kor Belépti jegy személyenként 60 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek elő-re válthatók a kisegítő és takarékos pénz-tárnál. Vendéglősről és czukrázatról gondoskodva van. — Kedvezőtlen idő esetében 16-án fog megtartatni.

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árjegyzék.

A tordai vásárra 1878. május 18. hozott tárgyaknak

1 hectoliter Tisza buza	18 frt 50 kr
„ Tavasz buza	8 „ 25 „
„ Elgybuza	7 „ — „
„ Rozs	6 „ 50 „
„ Arpa	5 „ — „
„ Zab	2 „ 75 „
„ Törökbuza	6 „ 50 „
méter mázsa Széna kötetlen	2 „ 50 „
méter mázsa Alomszalma	— „ 38 „
Tüzi fa köbméter	2 „ 70 „
1 kilogramm Marhahus	38 „
„ Disznóhus	56 „
„ Turó	48 „

Bécsi tőzsde.

1878. 21/5.

Magyar arany-jaradék	85.70
Magyar) kincstári utalvány 1 kibocsát	121.—
Magyar) kincstári utalvány 2 kibocsát	110.50
Magyar kel.-vasut elsőbbség 2 kibocsát	73.—
Magyar állami kötvény 1876.	65.25
Magyar vasuti kölesön	99.25
Magyar földtehermentési kötv	79.40
Temesvári földteherment kötv.	77.75
Erdélyi földteherment kötv.	76.50
Horvát-Slavin földteherment kötv.	—
Magyar szőlő váltáság kötv.	82.—
Oszt. egységes államadosság papban	61.90
Oszt. egységes államadosság ezüstben	64.80
Oszt. aranyjaradék	71.70
1860. állam sorsjegy	113.75
Oszt. nemzeti bankrészvény	796.—
Oszt. hitelrészvény	214.—
Magyar hitelbank	185.50
Ezüst	105.75
Cs. k. arany	5.73
Napoleonor	9.72
Német birod mark	60.—
London	121.55

Nyilttér-*)

Mattoni-féle

BUDAI KIRÁLY KESERŰVIZE

e Bel- és Külföld orvosi tekintélyes által makacs gyomorszorulás és minden abból eredő betegségek elleni legkisebb rosz utóhatás nélkül még hosszabb használatnál is a legme-legebben ajánlatik.

MATTONI és WILLE cs. k. udvari szállító,

A 6 egyesült Budai Király — ke-serű- források talajdonossa.

Deák forrás Hunyadi M. forrás
Henrik forrás Hildegarde
Szecheny István

Használati utasítás és füzetke ingyen.
BUDAPEST Dorrothya utca 6 sz
RAKTÁR: minden nagyobb ásvány-viz kereskedésében.

E rovat alatt közölt cikkekért csak a sajtóhatóság irányában vállal fe-lelősséget. a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajd. Volz B.

H I R D E T E S E K.

VOLCZ és TÁRSA

Könyv és Papirkereskedésében Tordán kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok, egyletek magányzók, ügyvédek kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papirba kötve dús választékban. Másoló könyvek Kereskedők, Irodák sat. részére.

Előfizethetni – illetőleg előjegyeztetni – lehet a következő művekre:

PETŐFI SÁNDOR összes költeményeinek képes diszkiadására, füzetekben, egyes füzet ára 40 kr.

Kálmán a Szegedi Lelencz vagy Konstantinápoly rózsája című nagyhatású regényre TIHAMERTÓL, mely a folyamatban volt keleti háborut öleli fel és ebből meríti tárgyát, egyes füzet mely összeg a füzetek átvételkor fizetendő.

ára 25 kr.

Az Ördög fia című regény füzetekre.

ára 25 kr.

Ugyan ezek német nyelven is megrendelhetők.

Továbbá Szulejka vagy a Három Gyöngye című regény füzetekre. 25 kr.

Ugyan e művek megrendelői rendkívüli kedvezmény áron megrendelhetik azok

OLAJNYOMATU JUTALOM KÉPEIT is VÁSZONRA SZÉLES ARANYKERETBEN, megtekinthetők e képek valamint megrendelési feltételei is.

Vidékre járó ügynökünk szintén elfogad minden nemű előfizetést és előjegyzést.

SZÉPSÉG! IFJUSÁG!
felülmulhatatlan
BÖRSZÉPÍTŐ-SZERNEK
lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitűnő, ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től, PÁRIS-ban

Ezen világhírű bőrtisztító-szer valamennyi szépség-pitő-szer között leghitelesebb és leghatásosabbnak bizonyul szeplők, napégés, rezesség, sárgafoltok, pörsenések, kiütések, himlőhelyek, sömör stb. biztos eltávolítására.

A RAVISSANTE az arcszínnek feltűnően szép, halvány rózsaszínű, bársonyszerű fiatal üdéséget ad, a bőrt és kezeket gyöngéddé teszi, a lég behatásától megóvjaa s gyöngéd bőrt szerez a legkésőbbi öregségig.

Budapesten kapható valódi minőségben **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7 sz.
Köszvényű **VALETINI ADOLF** ur gyógyszerésztárában.
Tordán **TRAJÁNOVITS EDE** ur gyógyszerésztárában.
Nagy eredeti üvegtok ára 2 f. 50 kr. Kis eredeti üvegtok ára 1 f. 50 kr.

KÖZPONTI SZÉTKÜLDÉSI RAKTÁR:
SCHWARZ HENRIK
Budapest, Mária Valéria-utca 9 sz.

Figyelemreméltó
idegbajok- és nehézkórban szenvedőknek
Legujabban feltalált gyógymód
Számptalan hálaíratot mutathat fel sikeres gyógyításról

Sylvius Boas
Specialista idegbajokban
Értekezhetni reggel 8 órától este 8 óráig
BERLIN SW.
Friedrichstrasse 22.
Levélbeli megkeresésre is.

SYLVIUS BOAS urnak
Berlin Friedrichstrasse 22, I.
az Auxilium orientis feltalálója
Specialista idegbajokban

Igen tisztelt uram!
Hosszu évek óta idegbántalmakban szenvedek s miután e betegség elviselhetlené vált, segítséget kerestem a Tiflis, Odessa és Bécs leghíresebb orvosainál, kiknek rendelése azonban pillanatnyi enyhülésnél egyebet nem eredményezett.

Ekkor megismerkedtem egy emberrel, ki az előtt az enyémhez hasonló bajban szenvedett s ön által sikerrel, gyógyított. E férfi azt állította, hogy ön csodákat művel s valóban helyre állított egészsége a legjobb bizonyíték volt. Elhatároztam tehát önhez fordulni s hála az égnek ön meggyógyított s vissza adta nekem az életet. Örömet nem bírom e felett kifejezni. Fogadja e 300 rubelt mint hálaám egy kis jelét. Legyen azonban meggyőződés hogy hazámba vissza térve első dolgom leendő elismerésemet még jobban kifejezhetni.

Abamelik Joen herceg.
Tiflisből a fekete tenger mellett.

Rövid idő alatt és sikeresen gyógyít
(15-102 106)
Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

Alolirt mint Tordán letelepedett

ÉPÍTŐ PALLÉR

tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a legjutányosabb árak mellett elvállalok mindenféle építkezést és javítást kő tégla és fa anyagokból, ugy a kőműves valamint az ácsmunkában, teljes tisztelettel

BIRÓ LAJOS,
kőműves pallér.

Lakásom, Kastély 707 szám.

Bizonyítvány.

Melyszerint alolirt — ezennel bizonyítja hogy kőműves pallér Szász-Régeni Biró Lajos Hadréven egy kilencz szobájú épületet — aránylag rövid idő alatt — az izlésnek meg felelőleg becsületesen — és jól el készített: s az egész munkálati idő alatt szerénységéről józanságáról és szorgalmáról tanuskodott: s következőleg mint értelmes és becsületes ember bár kinek ajánlható.

Hadrév, 1877. Oktober 20-án.

Miksa Elek.